

Početna stranica>Zakonodavstvo i sudska praksa>Nacionalno zakonodavstvo

Nacionalno zakonodavstvo

Slovenija

Ova stranica sadržava informacije o pravnom sustavu u Sloveniji.

Izvori prava**Vrste pravnih instrumenata – opis**

Apstraktne pravne norme u pravnom sustavu Republike Slovenije donose se na državnoj i lokalnoj razini. Pravni su instrumenti na državnoj razini Ustav (ustava), zakoni i podzakonski akti, koji se dijele na dvije glavne kategorije: uredbe i pravilnici (*pravilniki*).

Lokalna vijeća uglavnom donose propise (*odloki*).

U slovenskom pravnom sustavu sudska praksa ne priznaje se kao obvezni izvor prava, što znači da odluke viših sudova (*višja sodišča*) formalno ne obvezuju niže sudove (*niža sodišča*). Međutim, niži sudovi često uzimaju u obzir i poštuju sudska praksa viših sudova i Vrhovnog suda (*Vrhovno sodišče*). Vrhovni sud na plenarnoj sjednici može donositi **načelna pravna mišljenja** (*načelna pravna mnenja*) o pitanjima koja su važna za jedinstvenu primjenu zakona. U skladu sa Zakonom o sudovima (*Zakon o sodiščih*) ta su načelna pravna mišljenja obvezujuća samo za odbore Vrhovnog suda i mogu se mijenjati samo na novoj plenarnoj sjednici. Međutim, niži sudovi često uzimaju u obzir načelna pravna mišljenja, a Vrhovni sud u svojoj sudskoj praksi zahtijeva odgovarajuće postupanje u slučaju da se stranka poziva na već doneseno pravno mišljenje o predmetnom pitanju.

Zakoni i drugi propisi moraju biti u skladu s općeprihvaćenim načelima međunarodnog prava i ugovorima koji su obvezujući za Sloveniju (kako je utvrđeno u članku 8. Ustava). Ratificirani i objavljeni međunarodni ugovori moraju se izravno primjenjivati. Stajalište je slovenskog Ustavnog suda (*Ustavno sodišče*) da međunarodni ugovori u hijerarhiji pravnih akata zauzimaju više mjesto od zakonskih odredbi. Ratificirani međunarodni ugovori uključeni su u nacionalni pravni sustav, iz čega proizlaze prava i obveze za fizičke i pravne osobe u zemlji (ako su izravno izvršivi).

Slovenski pravni sustav pripada skupini kontinentalnog prava i sustav je građanskog prava, što znači da običajno pravo kao takvo nije dio pravnog sustava. Međutim, u slovenskom zakonodavstvu običajno pravo priznaje se do određene mjere. Na primjer, u skladu s člankom 12. Zakona o obveznim odnosima (*Obligacijski zakonik*), kojim su uređeni ugovorni odnosi između fizičkih i pravnih osoba, u ocjeni potrebnih radnji i njihovih učinaka na obvezne odnose gospodarskih subjekata uzimaju se u obzir poslovni običaji, načini upotrebe i praksa koje su stranke uspostavile.

Sudac je pri obavljanju sudačke funkcije vezan Ustavom, zakonima, općim načelima međunarodnog prava te ratificiranim i objavljenim međunarodnim ugovorima. U Zakonu o sudovima utvrđeno je da sudac, u slučaju da se građanskopravni predmet ne može riješiti na temelju važećih propisa, mora uzeti u obzir propise koji se primjenjuju na slične predmete. Ako je rješenje usprkos tome pravno dvojbeno, mora odlučiti u skladu s općim načelima nacionalnog pravnog poretka. Pritom mora postupati u skladu s pravnom tradicijom i utvrđenim načelima sudske prakse. Sudac uvijek mora postupati kao da je pred njim neodređen broj predmeta iste vrste.

Hijerarhija normi

Sve pravne norme moraju biti u skladu s Ustavom. Zakoni i drugi propisi moraju biti u skladu s općeprihvaćenim načelima međunarodnog prava i međunarodnim ugovorima koji su obvezujući za Sloveniju (kako je utvrđeno u članku 8. stavku 1. Ustava). Osim toga, podzakonski akti i lokalni propisi moraju biti u skladu sa zakonima.

Opći akti za izvršavanje javnih ovlasti (*splošni akti za izvrševanje javnih pooblastil*) moraju biti u skladu s Ustavom, zakonima i podzakonskim aktima. Pojedinačni akti i mjere državnih tijela, tijela lokalnih zajednica i nositelja javnih ovlasti moraju se temeljiti na donesenom zakonu ili zakonskom propisu. Ustavom se osigurava temelj za prihvatanje prednosti prava Europske unije u slovenskom pravnom sustavu tako što se u njemu navodi da se pravni akti i odluke doneseni u okviru međunarodnih organizacija na koje je Slovenija prenijela izvršavanje dijela svojih suverenih prava (u ovom slučaju Europske unije) moraju primjenjivati u Sloveniji u skladu s pravnim uređenjem tih organizacija.

Institucionalni okvir**Institucije nadležne za donošenje normi**

Zakone donosi donji dom slovenskog dvodonnog parlamenta, odnosno **Nacionalna skupština** (*Državni zbor*). Nacionalnu skupštinu u skladu s člancima 80. i 81. Ustava čini 90 zastupnika koji zastupaju građane Slovenije. Od toga se 88 zastupnika bira općim, ravnopravnim, izravnim i tajnim glasovanjem. Po jednog zastupnika talijanske i mađarske nacionalne zajednice u Nacionalnoj skupštini uvijek moraju izabrati članovi tih zajednica. Nacionalna skupština bira se na četiri godine.

Uredbe izdaje **Vlada**, dok **pravilnike** izdaju **pojedini ministri** u Vladi. Vladu u skladu s člancima od 110. do 119. Ustava čine predsjednik vlade i ministri. Vlada i ministri djeluju samostalno u okviru svojih nadležnosti i odgovaraju Nacionalnoj skupštini, koja može pokrenuti njihov opoziv (pred Ustavnim sudom), izglasati im nepovjerenje ili ih razriješiti na temelju interpelacije. Predsjednika vlade bira Nacionalna skupština, a on zatim predlaže ministre koje imenuje (i razrješuje) Nacionalna skupština.

Ustavni sud igra bitnu ulogu u institucionalnom okviru jer može poništiti zakone, podzakonske akte i lokalne pravilnike koje smatra protuustavnima. Osim toga, daje mišljenja o ustavnosti međunarodnih ugovora i donosi odluke o pojedinim ustavnim tužbama koje oštećeni građani mogu podnijeti nakon što su iscrpljena sva druga pravna sredstva.

Lokalne propise donose lokalna vijeća (*občinski sveti, mestni sveti*), koja neposredno biraju stanovnici općine.

Postupak odlučivanja

Donošenje zakona Nacionalnoj skupštini mogu predložiti Vlada, pojedini zastupnici Nacionalne skupštine, gornji dom Parlamenta (Nacionalno vijeće – *Državni svet*) i pet tisuća glasača. Redovni zakonodavni postupak u Nacionalnoj skupštini u skladu s njezinim Poslovníkom (*Poslovnik Državnega zbora*) čine tri čitanja prijedloga zakona.

Osim toga, Poslovníkom je predviđen hitni zakonodavni postupak. U skladu s člankom 86. Nacionalna skupština može donijeti odluku ako je prisutna većina zastupnika i ako se zakon donese većinom glasova prisutnih zastupnika, osim ako je određena drukčija većina. Nacionalno vijeće može uložiti veto na doneseni zakon, a Nacionalna skupština takav veto može odbiti većinom glasova svih zastupnika.

Zakonodavni referendum (*Zakonodajni referendum*) (kako je definiran u članku 90. Ustava) uređen je Zakonom o referendumu i narodnoj inicijativi (*Zakon o referendumu in o ljudski inicijativi*), a može ga raspisati Nacionalna skupština na vlastitu inicijativu ili se može raspisati na zahtjev Nacionalnog vijeća, trećine zastupnika ili četrdeset tisuća birača. Birači mogu potvrditi ili odbiti zakon koji je donijela Nacionalna skupština prije nego što ga proglasi **predsjednik Republike**.

Predsjednik Republike mora proglasiti doneseni zakon u roku od osam dana nakon njegova donošenja. U skladu s člankom 154. Ustava sve se norme moraju objaviti prije nego što mogu stupiti na snagu. Pravne norme koje donose državne ustanove objavljuju se u Službenom listu Republike Slovenije (*Uradni list Republike Slovenije*), dok se lokalni propisi objavljuju u lokalnim listovima.

Izmjene Ustava donose se posebnim postupkom koji je propisan Ustavom. Prijedlog za izmjenu Ustava može dati 20 zastupnika u Nacionalnoj skupštini, Vlada ili 30 000 birača. O prijedlogu odlučuje Nacionalna skupština dvotrećinskom većinom glasova prisutnih zastupnika, a izmjena se prihvaća ako je za nju glasovala dvotrećinska većina svih zastupnika. U članku 87. Ustava navodi se da Nacionalna skupština Republike Slovenije samo zakonom može odrediti prava i obveze građana i drugih osoba.

Uredbe EU-a i odluke koje donose institucije EU-a izravno su primjenjive u Republici Sloveniji. Njihova valjanost ne zahtijeva ratifikaciju i objavu u Službenom listu Republike Slovenije.

Međunarodni ugovori čija je potpisnica Republika Slovenija stupaju na snagu nakon što ih Nacionalna skupština ratificira u okviru posebnog postupka. Međunarodni ugovori ratificiraju se donošenjem zakona koji predlaže Vlada. Zakon o ratifikaciji međunarodnog ugovora donosi se ako za njega glasuje jednostavna većina prisutnih zastupnika, osim ako je Ustavom ili zakonom drukčije određeno.

Pravne baze podataka

Sustav pravnih informacija (*Pravno-informacijski sistem*)

Sustav pravnih informacija – registar propisa Republike Slovenije (*Register predpisov Republike Slovenije*) povezan je sa zbirkom propisa drugih državnih tijela i Službenim listom Republike Slovenije.

Zakonodavstvo Nacionalne skupštine (*Zakonodajna državna zbornica*)

Baza podataka **Zakonodavstvo Nacionalne skupštine** sadržava tekstove svih zakona i drugih akata o kojima raspravlja Nacionalna skupština. Oni uključuju: **pročišćene tekstove zakona (*prečišćena besedila zakonov*)** – službeni pročišćeni tekstovi zakona donesenih nakon 29. studenoga 2002. i objavljenih u Službenom listu Republike Slovenije te neslužbeni pročišćeni tekstovi od 17. lipnja 2007.

donesene zakone (*sprejeti zakoni*) – zakoni koje je donijela Nacionalna skupština i koji su objavljeni u Službenom listu Republike Slovenije od osamostaljenja 25. lipnja 1991.

donesene akte (*sprejeti akti*) – akti koje je donijela Nacionalna skupština i koji su objavljeni u Službenom listu Republike Slovenije od 28. studenoga 1996.

nacrte zakona (*predlogi zakonov*) – nacrti zakona dostavljeni na raspravu u trenutnom mandatu Nacionalne skupštine (baza podataka sadržava i donesene nacрте zakona koji još nisu objavljeni u Službenom listu Republike Slovenije)

čitanja zakona (*obravnave zakonov*) (kraj postupka) – arhiva svih čitanja zakona dostavljenih na raspravu Nacionalnoj skupštini nakon 28. studenoga 1996.

nacrte akata (*predlogi aktov*) – nacrti akata dostavljeni na raspravu u trenutnom mandatu Nacionalne skupštine (baza podataka sadržava i donesene nacрте akata koji još nisu objavljeni u Službenom listu Republike Slovenije)

čitanja akata (*obravnave aktov*) (kraj postupka) – arhiva svih čitanja akata dostavljenih na raspravu Nacionalnoj skupštini nakon 28. studenoga 1996.

nacrte propisa (*predlogi odlokov*) – nacrti propisa dostavljeni na raspravu u trenutnom mandatu Nacionalne skupštine (baza podataka sadržava i donesene nacрте pravilnika koji još nisu objavljeni u Službenom listu Republike Slovenije)

čitanja propisa (*obravnave odlokov*) (kraj postupka) – arhiva svih čitanja propisa dostavljenih na raspravu u Nacionalnoj skupštini nakon 28. studenoga 1996.

Službeni list Republike Slovenije (*Uradni list Republike Slovenije*)

U Službenom listu Republike Slovenije službeno se objavljuju svi nacionalni propisi. Svi dokumenti objavljuju se na internetu.

Poveznice

[Zakonodavstvo Nacionalne skupštine](#)

[Sustav pravnih informacija](#)

[Službeni list Republike Slovenije \(UL RS\)](#)

Posljednji put ažurirano: 20/07/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.